

03-09-2010

Sagsnr.
2010-70552

Dokumentnr.
2010-538219

Bilag 1. Revideret model for indflytning af morgenåbent på skolerne

BUU behandlede på udvalgmødet d. 23. juni 2010, dagsordenspunkt 3, forslag om organisering af indflytning af morgenåbent på skolerne (sagsnr. 2010-70552) således, at ét fritidshjem/KKFO skulle stå for morgenåbent på hver skole.

Udvalget tiltrådte et ændringsforslag om, at morgenåbent i stedet organiseres således, at hvert fritidshjem så vidt muligt er repræsenteret i en fast medarbejdergruppe, som varetager morgenåbningen. Forvaltningen fremlægger på baggrund heraf med dette notat et nyt forslag til organisering af morgenåbningen.

En række af elementerne i forslaget vil være det samme som i det oprindelige forslag, men for at få en samlet beskrivelse af den nye foreslåede udmøntning af forslaget, er disse elementer også medtaget i dette notat.

Samling af morgenåbent på skolerne

Børn med behov for morgenpasning skal i dag orientere sig i flere

**Politisk Strategisk
Sekretariat**

1599 København V

Telefon
3366 2040

EAN nummer
5798009382160

www.kk.dk

forskellige tilbud om dagen. Først skal de møde i fritidshjemmet om morgenen, dernæst i skole og derefter tilbage i fritidshjemmet igen. Med forslaget om morgenåbning på skolerne samles morgenåbning på skolerne og sikrer, at børnene højst oplever ét skift i fysisk opholdssted i løbet af dagen.

Herudover har forslaget den fordel, at en del af de frigjorte personaleressourcer anvendes til at understøtte specialreformens fokus på at inkludere elever med særlige behov i indskoling.

Dermed vil der med forslaget ske en bedre udnyttelse af ressourcerne til morgenåbent. Samtidig støttes børn med særlige behov, og der sikres en yderligere støtte til lærerne i indskoling, der bliver udfordret af elever med særlige behov.

Indhold i morgenåbningen

Morgenmad er et vigtigt element i morgenåbningen. Flere af de børn, der har behov for pasning i de tidligere morgentimer har behov for at få et morgenmåltid i kendte og trygge rammer og få en god og rolig start på skoledagen. Til morgenåbent på skolerne bliver børnene tilbudt morgenmad på samme måde som i dag. Udover morgenmadstilbuddet kan personalet vælge at arbejde med fast forekommende aktiviteter, fx sportsaktiviteter. Det er op til morgenåbnerne at finde ud af, hvordan aktiviteterne skal tilrettelægges om morgenen. Højeste prioritet er dog at børnene kommer mætte og glade af sted i skole.

Morgenåbent vil som udgangspunkt foregå i EAT-loungerne, mens der skal findes alternative lokaler på de skoler, der ikke har EAT-lounges eller hvor EAT-loungerne ikke er store nok el. lign. På skoler med KKFO'er kan disse lokaler naturligtvis anvendes på samme måde som i dag. Hvor der anvendes EAT-lounges skal der være ryddet op og rengjort inden kl. 9, hvor den køkkenansvarlige for EAT typisk møder ind. Der hvor der anvendes EAT-lounges forudsættes det, at morgenåbnerne rydder op sammen med børnene det sidste kvarter og herefter gør rent.

Revideret model for varetagelse af morgenåbent

Det er centralt i det reviderede forslag, at der bliver tale om en fast og så lille en gruppe af medarbejdere, der skal stå for morgenåbent, som muligt. På den måde møder børnene jævnligt personale fra deres eget fritidshjem, og så kan de samtidig lære de nye voksne at kende så hurtigt som muligt. Det betyder i praksis, at der for hvert fritidshjem kun skal være 1-2 medarbejdere, der er med i morgenåbningsordningen. Hvor et fritidshjem samarbejder med flere skoler, skal fritidshjemmet i forhold til morgenåbent have tilknytning til én af skolerne.

Forvaltningen laver et fælles koncept for deling af varetagelsen af morgenåbent mellem de fritidshjem, der har tilknytning til hver skole – fx kan de tildeles et antal dage på uge- eller månedsbasis ud fra størrelsen. Herefter aftaler institutionslederne og skolelederen den konkrete organisering på hver skole. Der kan fx aftales en model, hvor ét fritidshjem står for indkøb til morgenmad osv., og de andre fritidshjem så betaler ind til det pågældende fritidshjem.

Institutions-(fremover klynge-)lederne og skolelederen har et fælles ansvar for at udarbejde en plan for, hvordan der med udgangspunkt i den enkelte skoles fysiske rammer kan sikres en optimal morgenåbning på børnenes præmisser. Der skal senest 1. november året før ligge en fælles plan for morgenåbningen, der beskriver væsentlige elementer i morgenåbningen ift. ansvarsfordelingen, forældrekontakt, pædagogernes arbejdstid på skolerne osv. Forvaltningen udarbejder et design for denne plan og samtlige planer skal være godkendt af områdechefen senest 30. november, således at morgentilbuddet er velbeskrevet og kan formidles til børn, forældre og ansatte i god tid inden forslaget implementeres.

Den pædagogiske leder for det personale, der står for morgenåbningen den pågældende dag, har personaleansvaret og ansvaret for selve pasningen af børnene, mens skolelederen har ansvaret for, at der er gode fysiske rammer for morgenåbningen, da det foregår på skolen. Den pædagogiske leders ansvar for pasningen af børnene gælder dog kun de børn, der er meldt ind i fritidshjemmet eller KKFO'en – på samme måde som fritidshjemmet kun vil have ansvaret for de indmeldte børn ifm. den øvrige pasning i fritidshjemmet. Såfremt der skulle møde nogle skolebørn op (fx i tiden lige op til undervisningsstart), der ikke er indmeldt i nogle af fritidshjemmene, vil skolen have ansvaret for disse børn – men de må selvfølgelig stadig gerne være i morgenåbningslokalerne for at lege med de øvrige børn i morgenåbningstilbuddene osv.

Det foreslås, at der inden sommerferien 2011 laves en status for, hvordan modellen med deling af morgenåbent mellem fritidshjemmene fungerer i praksis. Dermed kan der forud for planlægningen af morgenåbent for 2012 tages stilling til, om der er behov for at ændre i modellen.

Tidlig indskrivning

Tidligt indskrevne i perioden april-juni vil fortsat blive passet på fritidshjemmene, mens skolebørnene til morgenåbent passes på skolerne på alle skolernes åbningsdage. Dermed sikres der et bedre tilbud til de tidligt indskrevne om morgenen i forhold til i dag, da der vil være færre børn på fritidshjemmene.

Privatskolelever

Privatskoleelever, der går på kommunale fritidshjem, kan bruge morgenåbent på folkeskolerne. Der vil kun være følgeordning fra folkeskolen til privatskolen for de 5-6 privatskoler, hvor der er en direkte tilknytning til en kommunal institution.

Integrerede institutioner

Forældre med børn integrerede institutioner både i 0-5 års-alderen og fritidshjemsalderen vil ikke længere have mulighed for at aflevere børnene samme sted om morgenen. Der vurderes dog at være tale om få familier, der både har børn i 0-5 års-alderen og fritidshjemalderen samtidig med, at de anvender.

Inklusionstimer på skolerne

Et element i morgenåbningsforslaget i BF2011 er som nævnt også at afsætte en del af de frigjorte midler til en inklusionsindsats på skolerne og dermed understøtte de aktiviteter, der i forvejen sker i folkeskolens indskolingsdel. Der er tale om varigt 3 mio. kr. (2,8 mio. kr. i 2011, jf. nedenfor under økonomisk/teknisk implementering af forslaget) hertil.

Det er dog ikke hensigtsmæssigt, at pædagoger fra forskellige fritidshjem skal dele de relativt få timer, der er til inklusionsindsats på den enkelte skole - gennemsnitligt ca. 270 pædagogtimer pr. skole. Det foreslås derfor, at fritidshjemmene ikke deler varetagelsen af inklusionsindsatsen på samme måde som de deler varetagelsen af morgenåbent.

Det foreslås i stedet at fastholde det oprindelige forslag i forhold til anvendelsen af midlerne til en inklusionsindsats på skolerne. Her lægges midlerne i puljer i områderne og fordeles herefter af områdecheferne til ét fritidshjem pr. skole, så fritidshjemmet kan varetage et antal støttetimer på den nærliggende folkeskole. Der vil som nævnt gennemsnitligt være midler til ca. 270 pædagogtimer pr. skole. Herfra skal trækkes tid til forberedelse og koordinering mellem folkeskole og fritidshjem.

Pædagoger er særligt dygtige til at arbejde med relationer og gruppedynamikker og kan med disse kompetencer bidrage positivt til læringsmiljøet i klasser med børn med relations- og kontaktforstyrrelser. Læreren bør fortsat have undervisningsansvaret for alle børnene, men pædagogen kan til gavn for de andre børn og læreren have en særlig støttende funktion i forhold til børn med fx AKT-problemer.

Der er også børn, som fungerer fint på fritidshjemmet/KKFO'en, men udfordres negativt af skolens lidt fastere rammer. Her vil en pædagog på fritidshjemmet/KKFO'en i en periode kunne deltage i barnets

skolegang, for at få overført de positive resultater fra det ene miljø til det andet. Det vil være en stor hjælp til det enkelte barn, ligesom de andre børn og læreren vil profitere af denne model. De værktøjer, som bringes i anvendelse på fritidshjemmet/KKFO'en, overføres til skolen og omvendt.

Der vurderes således at være god synergi i at indtænke den pædagogiske praksis i skolemiljøet.

Sammenhæng med samtænkningen

De enkelte skoler og fritidshjem har i dag mulighed vide muligheder for at tilrettelægge samtænkningen, som de vurderer, det er bedst. Med forslaget om morgenåbent vil der fortsat være frie rammer herfor, og det vil være op til de enkelte skoler og fritidshjem, om de vil lave en direkte kobling af samtænkningen med det nye samarbejde i forlængelse af morgenåbningsforslaget.

Sikring af flest mulige fuldtidsstillinger for pædagoger

Provenuet i forslaget om morgenåbning på skolerne fremkommer ved, at der ikke tildeles timer til det enkelte fritidshjems morgenåbnerpersonale. Dermed bliver der færre fuldtidsstillinger. Selvom hovedfokus i forslaget naturligvis er at sikre de bedst mulige betingelser for børnene, er det naturligvis væsentligt at tage hensyn til sikringen af flest mulige fuldtidsstillinger.

Ud over at fritidshjems pædagogerne kan have timer på skolen til inklusionsarbejde, kan fuldtidsstillinger bl.a. sikres via timer med børn i andre aldersgrupper i de integrerede institutioner eller via timer i andre dele af klyngen, jf. også nedenfor under afsnittet om økonomisk/teknisk implementering af forslaget. I vuggestuerne ligger spidsbelastningen netop om formiddagen i forbindelse med frokost, bleskift og middagslur for børnene. Finansieringen af timerne vil skulle ske inden for disse klynger/institutioners budget, og der vil således ikke være tale om et serviceløft her ved, at institutionerne tildeles flere timer, men alene om at en del af de eksisterende timer kan varetages af andre medarbejdere end i dag. Muligheden for at tildele en fritidshjemsmedarbejder timer i en anden del af klyngen/institutionen kan opstå i forbindelse med den løbende medarbejderudskiftning, der altid vil være i en institution. I stedet for at ansætte en ny medarbejder fuld tid, kan man i stedet vælge at ansætte en deltidsmedarbejder og så tildele de frigivne timer til en fritidshjems pædagog.

De konkrete aftaler om timer til morgenåbent, timer i andre dele af den integrerede institution eller klyngen for den enkelte pædagog skal aftales i klyngen, og det skal i den forbindelse sikres, at pædagogen maksimalt kan have 2 forskellige arbejdssteder samme dag.

Økonomisk/teknisk implementering af forslaget

Samlet oversigt over økonomien i forslaget, mio. kr.

Varig nettobesparelse på fritidshjem og KKFO'er, inkl. følgeordninger	9,0
Varigt budget til indsats for børn med særlige behov på skolerne	3,0
<i>Éngangsudgifter til legetøj og service i 2011</i>	<i>0,2</i>
<i>Budget til indsats for børn med særlige behov på skolerne i 2011</i>	<i>2,8</i>
Samlet besparelse fra 2011 og frem	6,0

Beregning af besparelspotentiale og budgetmæssig udmøntning

Der er i beregningen taget udgangspunkt i 166 fritidshjem og KKFO'er. Der er endvidere taget udgangspunkt i, at midlerne som udgangspunkt kan spares i 200 dage (svarende til antallet af skoledage), at der gennemsnitligt er åbent 1 time og 20 min. hver morgen (baseret på en tidligere opgørelse af åbningstider), og at der er 2 medarbejdere (en pædagog og en pædagogmedhjælper) til stede til morgenåbent.

Forvaltningen har ikke opgørelser over hvor mange børn, der faktisk anvender morgenåbent, men baseret på en tidligere SFI-undersøgelse fra 2007 har et forsigtigt estimat tidligere været ca. 1700 børn, hvilket i gennemsnit vil svare til 30 børn på skole.

Der er freregnet en besparelse i april-juni, hvor fritidshjemmene modtager tidligt indskrevne, svarende til det antal fritidshjem, der har modtaget tidligt indskrevne i hhv. april, maj og juni i 2010¹, således at tidligt indskrevne fortsat kan blive passet på fritidshjemmene.

I det nye forslag er der ikke afsat særskilte midler til morgenmad, da morgenåbningen skal varetages af flere fritidshjem pr. skole. Fritidshjemmene skal således fortsat bruge midler på morgenmad på samme måde som de gør i dag indenfor deres eksisterende budget. I 2011 er der i forslaget afsat i alt 0,2 mio. kr. som et engangsbeløb til legetøj samt service til morgenmaden.

Endeligt er det forudsat, at der kan spares 25 % af midlerne på kompensationsordningen følgeordning, da det ikke længere vil være nødvendigt at følge børnene mellem fritidshjem og skole om morgenen. Den konkrete besparelse her vil først endeligt kunne opgøres i

¹ Generelt gælder, at der i beregningen af det samlede provenu er taget højde for, at der fx ikke kan hjemtages en fuld besparelse i perioden med tidligt indskrevne mv. I det omfang besparelsen meldes ud via pladsprisen vil alle institutioner dog rammes på samme vis. Der skelnes altså fx ikke mellem den besparelse, der meldes ud til fritidshjem, der ikke modtager tidligt indskrevne, i forhold til fritidshjem der modtager tidligt indskrevne, da alle har samme pladsprismodel og også forventes at have det i den nye budgetmodel.

forbindelse med udmelding af midler hertil for 2011. Der er fortsat afsat midler til, at børnene kan blive fulgt fra skolen til fritidshjemmet efter skoletid på samme måde som i dag.

Der er ved at blive udarbejdet en ny budgetmodel på dagtilbudsområdet, som skal behandles i BUU d. 8. september 2010. Det forventes, at besparelsen på morgenåbent hjemtages i budgetmodellen via en reduktion i pladsprisen for alle fritidshjem og KKFO'er.

Midlerne til inklusionsindsatsen på skolerne vil blive lagt i puljer i områderne og herfra videreudmeldt til de KKFO'er og fritidshjem, der skal stå for inklusionsindsatsen.

Personale – proces for implementering af forslaget

Med forslaget vurderes det ikke muligt at opretholde alle de nuværende fuldtidsstillinger. Besparelsen i forbindelse med morgenåbent på netto 6 mio. kr. i BF2011 betyder, at der samlet vil forsvinde hvad der svarer til ca. 19 fuldtidsstillinger. Timer med andre aldersgrupper i den integrerede institution eller klyngen vil dog nedbringe dette tal. Den konkrete ændring i antal fuldtidsstillinger, herunder omlægning til deltidsstillinger, vil afhænge af, hvordan de berørte pædagogers arbejdstid konkret aftales på det enkelte fritidshjem. Det bemærkes desuden, at en væsentlig del af de nuværende stillinger på fritidshjemmene allerede er deltidsstillinger, og at der således allerede i høj grad er tradition for deltidsstillinger på området.

For at minimere behovet for afskedigelser eller at personale skal varsles ned i tid undersøger forvaltningen behovet for efter vedtagelsen af budgettet at iværksætte ansættelsesstop for pædagoger på hele eller dele af pædagogområdet. I 2009 har der været en medarbejderomsætning for pædagoger og pædagogmedhjælpere på de kommunale fritidshjem (ekskl. de integrerede institutioner) på 30 %, svarende til at der har været udskiftning i ca. 57 af stillingerne alene på de kommunale fritidshjem i 2009. På baggrund heraf forventes det, at et ansættelsesstop vil mindske behovet for afskedigelser eller at varsle personale ned i tid væsentligt – også selvom det med de kommende besparelser på dagtilbudsområdet i kommunerne må forventes, at der vil være en lavere medarbejderomsætning i den resterende del af 2010. Samtidig sikrer et ansættelsesstop, at der ikke slås ledige stillinger op på nogle institutioner, mens andre kan være nødsagede til at afskedige medarbejdere, da kommunen er overenskomstmæssigt er forpligtet til at søge at omplacere medarbejdere, der varsles afskediget.

Med en minimering af behovet for at afskedige eller varsle medarbejdere ned i tid, vil antallet af sager, hvor varselsperioden

trækker ind i 2011 også minimeres. Dermed optimeres også muligheden for at sikre, at besparelsen bliver reel allerede fra januar 2011.

Det må dog forventes, at der fortsat vil være behov for, at et antal medarbejdere varsles ned i tid eller afskediges.

Ved væsentlige stillingsændringer skal medarbejderen varsles med et varsel, der svarer til dennes opsigelsesvarsel, hvilket vil sige op til 6 måneder. Herudover skal man medregne en partshøringsperiode på 2 til 3 uger. Desuden har FOA/LFS forhandlingsret i forhold til den påtænkte afsked. En forhandlingsbegæring har opsættende virkning i forhold til den endelige afsked, og dette bevirker, at afskedigelsesforløbet forlænges med gennemsnitligt 2 uger. Det vil derfor kunne vare op til 7 til 8 måneder før besparelsen kan træde i kraft, når der er tale om en væsentlig stillingsændring.

Ved lignende tidligere situationer har der været drøftelser med de faglige organisationer omkring at forsøge at få omplaceret medarbejdere, der varsles ned i tid, før den endelige afsked. De faglige organisationer har desuden krav på forhandling, hvis der er tale om tillidsrepræsentant, sikkerhedsrepræsentant, samarbejdsrepræsentanter samt suppleanter. Dette kan forlænge afskedigelsesforløbet udover de 7 til 8 måneder.

Ændring af arbejdssted kan være en væsentlig stillingsændring. Hvorvidt en flytning fra et arbejdssted til et andet må anses som en væsentlig stillingsændring vurderes ud fra ansættelsesaftalens angivelse af ansættelsesområde, sammenholdt med afstanden mellem tjenestestederne, herunder om den ansatte får væsentligt længere til arbejdet. Når en medarbejder varsles ned i tid vil dette altid anses som en væsentlig stillingsændring, idet dette vil medføre en nedgang i lønnen.

I de tilfælde hvor der ikke er tale om en væsentlig ændring af stillingsvilkår kan forvaltningen flytte medarbejderne med normalt varsel hvilket vil sige 2 til 3 uger. Det er forvaltningens opfattelse, at der ikke er tale om en væsentlig vilkårs ændring, hvis en medarbejder omplaceres til arbejde med børn fra en anden aldersgruppe (fx en medarbejder, ansat i en integreret institution, omplaceres fra at arbejde med børn fra 6-10 år til at beskæftige sig med børn fra 3-6 år).

Hvis forslaget resulterer i afskedigelser er forvaltningen som nævnt overenskomstmæssigt forpligtet til at forsøge omplacering af de berørte medarbejdere, førend afskedigelsesproceduren iværksættes. Indledningsvis skal der udarbejdes en høringskrivelse, hvorefter medarbejderen og/eller den faglige organisation har en frist på mellem

2 til 3 uger til at fremkomme med eventuelle bemærkninger. Alt efter anciennitet har de berørte medarbejder op til 6 måneder opsigelsesvarsel. Hvis medarbejderen har været uafbrudt beskæftiget i Københavns Kommune i 12, 15 eller 18 år har medarbejderen ret til en godtgørelse på henholdsvis 1, 2 eller 3 måneders løn.

Desuden kan antallet af afskedigelser bevirke, at forvaltningen bliver omfattet af lov om varsling mv. i forbindelse med afskedigelser af større omfang. Dette kan bevirke en yderligere forlængelse af afskedigelsesforløbet.

Table 1. Samlet implementeringsplan for morgenåbent:

Deadline	Opgave
Ultimo september	Budgetforhandlingerne for 2011 forventes afsluttede, herunder i forhold til besparelsen på morgenåbent.
Medio oktober	Behovet for at indføre ansættelsesstop på pædagogområdet undersøges under forudsætning af, at forslaget om morgenåbent er opretholdt i budgetforhandlingerne. Ledige stillinger skal i givet fald indberettes til centralforvaltningen.
Medio oktober	Områdecheferne orienterer institutionsledere og skoleledere om, at man på hver enkelte institution skal overveje hvilke medarbejdere, der eventuelt kan stå for at holde morgenåbent på skolerne, samt hvilke medarbejdere, der har kvalifikationer til at indgå i inklusionsarbejdet på skolerne. Områdechefen træffer herefter beslutning om, hvilke fritidshjem, der skal tildeles midlerne til en inklusionsindsats på skolen.
Ultimo oktober	Institutionslederne udarbejder en aktuel oversigt over personalebehovet, på baggrund af den ændrede opgaveløsning. <ul style="list-style-type: none"> - Indberette overtallige medarbejder til centralforvaltningen med henblik på omplacering. - Berørte medarbejdere forsøges omplaceret. - Varsle de medarbejdere ned i tid, der berøres af opgaveændringen (varselsperioden op til 6 måneder + høring). - For medarbejdere, hvor der ikke er tale om en væsentlig stillingsændring, kan de omplaceres med et varsel på 2 til 3 uger. - Medarbejder der ikke kan omplaceres indstilles til afsked. - Eventuelt ansættelsesstop indføres på dele eller hele pædagogområdet.
Primo november	<ul style="list-style-type: none"> - Udarbejde partshøring til de medarbejdere, der eventuelt skal afskediges (høringsperioden november 2010) - Omplacerende medarbejdere orienteres.

15. november	Frist for fritidshjems- og skoleleders fælles plan for morgenåbningen og inklusionsindsats, der beskriver væsentlige elementer ift. ansvarsfordelingen, forældrekontakt, pædagogernes arbejdstid på skolerne osv. Forvaltningen udarbejder et design for denne plan. I planen skal indarbejdes input fra skole- og institutionsbestyrelser.
30. november 2010	Planer for organisering af morgenåbent samt inklusionsarbejde på skolerne skal være godkendt af områdechefen.
1. december 2010 eller 1. januar 2011	Overtallige medarbejdere afskediges. Opsigelsesfristen løber op til 6 måneder
December 2010	Budgetudmelding til fritidshjem og KKFO'er.
Juni 2011	Status for hvordan ordningen med deling af morgenåbent fungerer i praksis